

Uddannelsesgarantien bør gælde alle unge

– Produktionsskolernes forslag til finanslov 2011

Produktionsskoleforeningen ønsker at skabe holdbare uddannelsesmuligheder for de unge, der ikke umiddelbart kan gennemføre en ungdomsuddannelse. Vi kan løse mange problemer ved at udnytte de eksisterende muligheder, men så længe arbejdsmarkedet har så vanskelige vilkår som de nuværende, kræver situationen, at rammerne for de eksisterende muligheder udvides.

Som supplement til de nuværende muligheder ønskes derfor følgende initiativer gennemført:

- 1. Reglen for forlængelse ud over 1 års ophold på produktionsskolen ændres**
Kvoten for ophold ud over et år bør fjernes og Ungdommens Uddannelsesvejledning tildeles kompetencen til at forlænge produktionsskoleforløb ud over et år.
- 2. Produktionsskolerne får fri adgang til at etablere EGU**
Hvis EGU'en skal udbredes mere og dermed være et tilbud til alle i målgruppen, er det hensigtsmæssigt, at produktionsskolerne får fri adgang til at etablere EGU.
- 3. EGU-elever gives samme muligheder for skolepraktik som elever på EUD**
EGU-elever oplever lige som EUD-elever problemer med at få en ordinær virksomhedspraktik, så der bør etableres en ordning i stil med EUD-skolepraktik.
- 4. Ekstraordinær etablering af 3000 EGU-pladser med statsfinansieret praktik**
Der skal etableres ekstraordinære praktikpladser på de områder, hvor ordinære praktikpladser ikke kan fremskaffes.
- 5. Højere taxametertilskud for at sikre kvaliteten af produktionsskolernes tilbud**
Det øgede antal produktionsskoleelever fordrer en ekstraordinær udvidelse af produktionsskolernes værksteder og medarbejderskare.
- 6. Lovgivning om uddannelsesbevis til produktionsskoleelever**
Dokumentationen af elevernes læring skal ensartes, og transferværdien af de unges læring styrkes via en formel anerkendelse af produktionsskolebeviset

Disse forslag vil medføre følgende øgede driftsudgift på produktionsskolerne:

Merudgifter	2011
Øget ophold ud over 1 år på produktionsskolen	25,7 mill. kr.
Etablering af 3000 EGU-pladser med statsfinansieret praktik	381,2 mill. kr.
Højere taxametertilskud	88,4 mill. kr.
I alt	495,3 mill. kr.

Uddannelsesgarantien bør gælde alle unge

Vi skal sikre at der er uddannelsesmuligheder til alle – også de unge der ikke går den direkte vej, men har brug for længere tid eller en anden måde at lære på. Mange af disse unge har brug for et individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb der tager udgangspunkt i en praktisk virkelighed som fx erhvervsgrunduddannelsen (EGU).

Indsatsen over for de 15 – 17-årige skal styrkes. Det er produktionsskolernes erfaring fra mange års arbejde, at en del af unge bør tilbydes længere sammenhængende forløb, hvorved de får et fast holdepunkt og en reel mulighed for at udvikle både deres personlige, sociale og faglige kompetencer. Disse unge har brug for en mere gennemgribende kompetenceopbyggende indsats, så de får den fornødne selvtillid og tro på deres faglige evner til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Et sådant forløb kan de allerede nu målgruppevurderes til på en produktionsskole.

Der eksisterer således allerede gode muligheder i dag, men den aktuelle finanskriser betyder at de unge har meget sværere end før ved at bruge arbejdsmarkedet som en del af deres opkvalificering og uddannelse. Unge, der ønsker at bruge EGU, løber ind i problemer med at finde en praktikplads, og unge der efter et ophold på produktionsskolen stadig ikke er helt klar til en ungdomsuddannelse, har stor risiko for at ende i ledighedskøen, fordi jobmulighederne som ufaglært er meget begrænsede.

Produktionsskoleforeningen ønsker at skabe holdbare uddannelsesmuligheder for disse unge. Vi kan løse mange problemer ved at udnytte de eksisterende muligheder, men så længe arbejdsmarkedet har så vanskelige vilkår som de nuværende, kræver situationen, at rammerne for de eksisterende muligheder udvides.

Som supplement til de nuværende muligheder ønskes derfor følgende initiativer gennemført:

- 1) Reglen for forlængelse ud over 1 års ophold på produktionsskolen ændres¹
- 2) Produktionsskolerne får fri adgang til at etablere EGU
- 3) EGU-elever gives samme muligheder for skolepraktik som elever på erhvervsuddannelserne.
- 4) Ekstraordinær etablering af 3000 EGU-pladser med statsfinansieret praktik²
- 5) Højere taxametertilskud for at sikre kvaliteten af produktionsskolernes tilbud
- 6) Lovgivning om uddannelsesbevis til produktionsskoleelever

Med disse ekstraordinære tiltag vil både EGU'en og produktionsskolerne blive mere operationelle og dermed give alle unge en reel oplevelse af at have uddannelsesgaranti.

Ovenstående forslag vil sikre, at en langt større gruppe af unge fastholdes i længerevarende kompetenceopbyggende forløb frem for at blive udsluset til ledighed.

¹ Se bilag 1 vedr. Økonomi

² Se bilag 2 vedr. Økonomi

Ændring af 1-årsregel

Hvis de unge efter et år på produktionsskolen har brug for yderligere studie- eller arbejdsmarkedskompetencer for at blive uddannelsesparat, skal de have muligheden for at fortsætte og udbygge den gode udvikling. Disse forløb kunne iværksættes som flere forlæggelser af erhvervsuddannelsernes grundforløb til produktionsskolen, eller ved at udvide mulighederne for via tredjedelsreglen at deltage i almene undervisningsforløb, fx VUC, for ad den vej i højere grad at gøre de unge klar til videre uddannelse. De faste kvoter for forlængelser af produktionsskoleophold ud over 1 år ønskes dermed fjernet og erstattet af samarbejde herom med Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Produktionsskolernes fri adgang til EGU

Målet med udslusningen efter et års ophold eller efter et forlænget forløb på produktionsskolen er stadig det samme, nemlig ordinær uddannelse. Men her bør EGU'en i højere grad end i dag tænkes som en mulighed. I de tilfælde hvor fx EUD ikke i første omgang er en reel mulighed, iværksættes en EGU. Hvis det skal være et tilbud til alle i målgruppen, er det hensigtsmæssigt, at produktionsskolerne får fri adgang til at etablere EGU.

EGU med skolepraktik

De unge på EGU oplever lige som de unge på EUD problemer med at få en ordinær virksomhedspraktik, så der bør etableres en ordning, der svarer til skolepraktikken på EUD-området.

3000 praktikpladser til EGU

Der skal desuden åbnes mulighed for at der i det nødvendige omfang kan etableres ekstraordinære praktikpladser på de områder, hvor ordinære praktikpladser selv ikke med det nuværende ekstraordinære tilskud kan fremskaffes. Disse praktikpladser etableres i private/offentlige virksomheder, alternativt på produktionsskolen eller i et tæt samspil herimellem. Eleven modtager skoleydelse, som det er tilfældet for EUD-elever i skolepraktikken.

Der bør samtidig arbejdes på, at kompetenceniveauet på en afsluttet EGU er meritgivende for hele eller dele af grundforløbet på EUD. Det vil fremme en kontinuerlig udslusning fra EGU'en over i anden ungdomsuddannelse.

Højere taxametertilskud for at sikre kvaliteten af produktionsskolernes tilbud

I en tid, hvor skoleformen har store forpligtelser som et reelt og perspektivrigt tilbud til flere og flere unge, skal der på mange produktionsskoler oprettes nye værksteder med deraf følgende væsentlige udgifter til fysiske faciliteter (inventar og maskiner).

Der skal ansættes og videreuddannes medarbejdere, og der skal oparbejdes en hensigtsmæssig evaluerings- og dokumentationskapacitet, hvilket alt sammen er forudsætninger for at kunne sikre kvaliteten i produktionsskolernes tilbud.

Da produktionsskolerne desuden skal kunne udbyde dele af grundforløb (se bilag 3), ønsker skolerne en forhøjelse af produktionsskolernes grundtaxameter, der modsvarer den forhøjelse som erhvervsuddannelsernes taxameter til grundforløb fik for et par år siden.

Produktionsskolebevis

Produktionsskolerne arbejder løbende med en opkvalificering af læringsmiljøet. Som et led i dette kvalitetsarbejde har produktionsskolerne udviklet "Produktionsskolebeviset" som en gyldig og ensartet dokumentation for produktionsskoleelevens erhvervede kompetencer. Beviset har været anvendt i 3 år, men Produktionsskoleforeningen ønsker dels at systematisere arbejdet med beviset, dels at udbrede beviset til alle produktionsskoler. På den måde vil standarden for, hvad og hvordan der dokumenteres på landets produktionsskoler, blive mere ensartet, og transferværdien af de unges læring blive styrket. Derfor ønsker Produktionsskoleforeningen at få en formel anerkendelse af produktionsskolebeviset ved i lov om produktionsskoler at supplere kravet om at arbejde med forløbsplan med kravet om at udlevere produktionsskolebevis til alle elever på produktionsskolerne.

Disse tiltag vil både være med til at fastholde en større gruppe af unge i uddannelse og sikre samspillet mellem de forskellige uddannelser samt tildele EGU'en den plads, som den reelt bør have i uddannelsesbilledet. Det vil samtidig betyde, at et produktionsskoleforløb reelt bliver starten på en uddannelse, og at eleven i højere grad vil opleve et produktionsskoleophold som værende en del af en uddannelse.

Vejle d. 9. april 2010

Bilag 1.

Udgifter til øget ophold ud over 1 år på produktionsskolerne

En ændring i vilkårene for forlængelse af forløb ud over et år vil udløse et forhøjet årselevtal.

Udnyttelsesgraden af den eksisterende kvote på 10 pct. af årselevtallet til forlængelse af forløb ud over et år er ret forskelligt skolerne imellem.

- I 2009 var det gennemsnitlige forbrug af forlængede forløb på 7,3 pct. af årselevtallet.
- 37 pct. af skolerne brugte 10 pct.-kvoten fuldt ud (har brugt over 9 pct.).
- Over 65 pct. af skolerne udnytter kvoten i højt omfang (har brugt over 7 pct.).

At 10 pct. kvoten ikke udnyttes bedre, hænger sammen med at skolerne administrerer reglen meget restriktivt, da en eventuel overskridelse ikke finansieres.

Et kvalificeret skøn for et faktisk forbrug ved udvidelse af kvoten vil være den maximale udnyttelse med kvote, nemlig 80 pct. (under henvisning til den større ungdomsledighed) tillagt et merforbrug for 35 pct. herudover, svarende til et faktisk forbrug på 108 pct. af den eksisterende samlede kvotebegrænsning for skolerne under ét på 10 pct...

Anvendes dette skøn på 2010, hvor vi nu kender den samlede kvote for skolerne under ét (664 årselever), vil det indebære merudgifter som følger:

Eks. på beregning af merudgifter	Antal ÅE	Driftstaxametre *)	Skoleydelse **)	I alt
Udgifter over 80 pct. (sv. til 532 årselever), men inden for den gældende 10 pct. kvote	132	11.919.600	6.415.200	18.334.800
Udgifter ud over 10 pct. kvoten	53	4.785.900	2.575.800	7.361.700
I alt	185	16.705.500	8.991.000	25.696.500

*) Driftstaxametrene er undervisnings- og bygningstaxameter, i alt 90.300 kr. pr. årselev (2010-takst).

***) Skoleydelsen er beregnet ud fra forudsætninger om, at 70 pct. af deltagerne er 18 år eller derover og 30 pct. under 18 år. Gennemsnitsudgiften er herefter beregnet til 48.600 pr. årselev (2010-takst).

De øgede udgifter til driftstaxameter samt skoleydelse vil selvfølgelig modsvares af besparelser på specielt det sociale område.

Bilag 2.

Udgifter til etablering af 3000 EGU-pladser med statsfinansieret praktik.

Nedenstående beregning tager udgangspunkt i at en EGU-elev skal have underhold 52 uger om året og fratrukket ferier og fridage, uddannelse i 45 uger pr. år. Der er beregnet ud fra en gennemsnitsmodel hvor uddannelsen fordeler sig med 15 ugers undervisning, 15 ugers virksomhedsforlagt undervisning i enten offentlig eller privat virksomhed og 15 uger i værkstedskolepraktik.

Beregningen af udgifterne til skoleydelse er en bruttoudgift, hvoraf en meget stor del vil være sparet andre steder i det offentlige system, da gruppen af unge over 18 år p.t. modtager anden overførselsindkomst.

De øgede udgifter til skoleundervisning vil være dækket af de aktuelle skoleformers driftstaxametre.

Mill. kr.	2010	2011	2012
Antal EGU-årlever (52 uger)	1500	3000	3000
Skoleydelse(1)	95,5 mill. kr.	191 mill. kr.	191 mill. kr.
Taxameter til værkstedskoleophold (2)	50,8 mill. kr.	101,6 mill.kr.	101,6 mill.kr.
Udgifter til vejledning, anden undervisning m.v. (3)	44,3 mill. kr.	88,6 mill. kr.	88,6 mill. kr.
Samlet finansieringsbehov	190,6 mill. kr.	381,2 mill. kr.	381,2 mill. kr.

(1) Skoleydelse på gennemsnitlig 49.000 kr. pr. årselev(40 uger), da det antages at 70 pct. af eleverne er over 18 år og 30 pct. under 18 år. Udgiften til skoleydelsen til gruppen over 18 år (80 mill. /160 mill) vil være sparet andre steder i det sociale system – typisk kontanthjælp)

(2) Der beregnes 15 uger pr år pr. elev til alm. taxameter på 90.370 kr. pr. årselev (40 uger)

(3) Der beregnes at 1 vejleder i gennemsnit kan håndtere 20 EGU-planer. Der beregnes tillige udgifter til i gennemsnit 2 undervisningsuger pr. elev pr. år (4.500 kr), som ikke dækkes af en uddannelseslov og dermed ikke finansieres gennem et undervisningstaxameter.

Højere taxametertilskud er nødvendigt for at sikre kvaliteten i produktionsskolernes tilbud

Produktionsskolerne er den institutionelle ramme for individuelle uddannelsesforløb med et praktisk udgangspunkt i værkstedsundervisningen.

I en tid, hvor skoleformen har store forpligtelser som et reelt og perspektivrigt tilbud til flere og flere unge, skal der på mange produktionsskoler oprettes nye værksteder med deraf følgende væsentlige udgifter til fysiske faciliteter (inventar og maskiner).

Der skal ansættes og videreuddannes medarbejdere, og der skal oparbejdes en hensigtsmæssig evaluerings- og dokumentationskapacitet, hvilket alt sammen er forudsætninger for at kunne sikre kvaliteten i produktionsskolernes tilbud,.

Vi har samtidig set, at erhvervsskolernes taxametre til grundforløb for et par år siden blev væsentligt forhøjet, uden at produktionsskolerne fik en lignende forhøjelse, selvom gennemførelse af grundforløb også er blevet en del af produktionsskolernes virksomhed (henlæggelse af dele af grundforløb til produktionsskolen, enten som led i fastholdelse af en ung i erhvervsuddannelse eller som led i den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse, som netop er fremsat som lovforslag, og som har kørt som forsøg siden 2004).

Forskellen op til niveauet på erhvervsskolernes tekniske grundforløb og TAMU er markant (se oversigten på næste side).

Den nærmeste takst på erhvervsskolerne (sats I) ligger alene 10,5 % pr. årselev.

Ved den næste takst på erhvervsskolerne (sats II) er forskellen på 17,4 %, og går man til TAMU er forskellen på ikke mindre end 36 %!

På denne baggrund er det uforståeligt, at der ikke sker en væsentlig regulering af produktionsskolernes taxametertilskud, så de kommer i niveau med de anførte skoler, f.eks. ved en regulering op til gennemsnittet af de 2 satser for de tekniske grundforløb på erhvervsskolerne.

Takstsammenligninger fra finanslov 2010

Produktionsskoleforløb - Tekniske grundforløb - TAMU

	PS-forløb	TEK GRF I	TEK GRF II	TAMU
	Enhedstakst	Inkl. moms	Inkl. moms	Inkl. moms
Produktionsskoleforløb				
Undervisningstakst (inkl. fællesudgift)	83.020			
Bygningstakst	7.350			
Tekniske grundforløb - sats I				
Undervisningstakst		69.657		
Fællesudgiftstakst		14.208		
Bygningstakst		15.946		
Tekniske grundforløb - sats II				
Undervisningstakst			69.657	
Fællesudgiftstakst			14.208	
Bygningstakst			22.194	
TAMU - Træningsskolen Arb.Mark, Udd.				
Undervisningstakst				75.863
Fællesudgiftstakst				18.759
Bygningstakst				28.322
Samlede takster for de resp. områder	90.370	99.811	106.059	122.944

Bemærkning: Alle anvendte takster er fra finanslov 2010.

Beregning af merudgifter ved forhøjelse af produktionsskolernes taxametertilskud

Aktuelle takster 1)	Forhøjelse i kr. 2)	Takst inkl. forhøjelse	Forhøjelse i %	Årselever 2)	Merudgift
90.370	12.630	103.000	14,0	7.000	88.410.000

Bemærkninger:

Ad 1: Summen af undervisnings- og bygningstaksten i henhold til finanslov 2010.

Ad 2: Der er kalkuleret med en forhøjelse op til gennemsnittet af de 2 satser på de tekniske grundforløb, jf. oversigten med takstsammenligninger ovenfor.

Ad 3: Det senest opgjorte årselevtal er fra 2009 med 6.638 årselever. Der er kalkuleret med en fortsat stigning i elevtallet